

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Turista szövetkezet.

Az e hó 19-ére tervezett turista kongresszus nem lett megtartva s illetve el lett halasztva bizonyára ad graecas calendae.

Hogy e kongresszus, melyre az ország minden részéből összegyűltek a turista egyesületek és osztályok képviselői, mért nem lett megtartva, arra nézve okul az lett felhozva, hogy kevés számban jelentek meg a kongresszus tagjai.

Hogy valóban ez, avagy talán más körülmények is voltak okai a kongresszus meg nem tartásának, azt ezuttal nem firkésszük, csak azt akarjuk konstatálni, hogy a fővárosba érkezett különféle turista egyleti képviselők között a kongresszus meg nem tartása nagy elégedetlenséget szült annyival is inkább, mert igen érdekes előadások lettek volna tartva és igen érdekes ügyek tárgyalva.

Ezek közül különösen nagy érdeklődést keltett volna Possewitz Gyula dr. indítványa s illetve tervezete arra nézve, hogy a Magyarországon lévő összes turista egyesületek és osztályok egy szövetkezetet képezzenek akként azonban, hogy minden egyes egyesület vagy osztály e szövetkezeti köteleken belül teljes önnállósággal birjon. — Az egybegyűlt turisták közül többen e tárgyban magán értekezletet tartottak és elhatározták, hogy oda fognak törekedni, hogy a turista ügy és egyleti rendszer helyes alapokon reformáltassék. E célból egy három tagból álló előkészítő bizottságot alakítottak, melynek tagjai lettek Papp György budapesti, Possewitz Gyula dr. iglói és Altmann Imre selmeczbányai lakosok. E bizottság feladata lesz összeköttetésbe lépni

az országban lévő összes turista egyesületek és osztályok vezetőivel és egy új szervezeti tervezetet kidolgozni.

Ez alkalomból aktuálisnak tartjuk elmondani azt is, hogy a városunkban lévő Szitnya osztály kebelében már egy idő óta tünekedtek fel elégedetlenségek a Budapesten székelő központtal szemben.

Előre is kijelentjük, hogy ép úgy a turista, mint a közművelődési egyesületeknél is a merev központosítási rendszert helyeselni sehogyszem tudjuk és annak hátrányai előbb-utóbb észrevehetővé válnak.

Nézzük pl. a mi Szitnya-osztályunkat, a mely semmiféle más egylettől segélyezve nem lesz, tisztán saját erejéből tartja fen magát és mégis a tagsági díjnak jó részét a központba szállítja; de hogy ezért cserébe mit kap, a turista lapokon kívül, azt nem tudjuk.

Ez tehát egy teljesen felesleges kiadás a mi érdekeinkre nézve és nagyon drága ár azért a címért, hogy az országos turista egyesületnek egyik osztálya vagyunk.

Ezen felül mi legjobban ismerjük körülményeinket és számba veendő viszonyainkat, melyekhez alkalmazkodnunk kell és így vidékünk turistikai érdekeit is sokkal jobban tudjuk méltányolni, mint az a központ, mely előtt ezek ismeretlenek vagy legalább nem oly jól ismertek.

Szóval, nyíltan kimondjuk, hogy a selmeczbányai Szitnyaosztály mint teljesen önálló egyesület és mint olyan, a mely összes jövedelmeit a saját céljaira fordíthatja és nem lesz köteles a tag-

sági díjnak egy jó részét a központba beszállítani, sokkal többet fog tehetni feladatának megoldására nézve, mint most.

Ezzel azonban koránt se értjük azt, hogy a Szitnyaosztály izolálja magát a többi turista egyesülettől, sőt óhajtjuk, hogy azon turista szövetkezetbe, mely Possewitz Gyula dr. indítványa folytán talán létesülni fog, okvetlenül lépjen be, mert tudomásunk szerint e szövetkezési tervezet az egyes egyesületek és osztályokra nézve tetemesebb kiadásokat nem fog okozni.

Az új turista szervezet tehát minket selmeczieket is közelről érdekel és így azt most csak röviden felemlítve, annak idején kimerítőbben hozzá szólni kötelességünk lesz.

Javitó intézet.

A napi lapokból tudjuk, hogy a kormány a felvidéken egy javító intézetet szándékozik létesíteni és hogy e szándékának keresztülvitele végett Kassa városához fordult azon kérdéssel, rendelkezik e a város egy ily intézet alapításához alkalmas telekkel és ha igen, hajlandó-e ezt ezen célra átengedni.

Hogy Kassa városa e felhívásra mit válaszolt, nem tudjuk, de sejtjük, hogy egy ily célra szánt telket kézséggel ajánlott fel a kormánynak.

Egyet azonban tudunk és ez az, hogy városunkra nézve sok előnnyel járt volna, ha a kormány a felvidéki javító intézetet itt létesíti.

És talán még most se volna későn kellő lépések megtétele által elérni azt, hogy a kormány ezen intézetet Selmeczbányán állítsa fel.

A célra alkalmas telekkel városunk bőven rendelkezik. Itt van, hogy csak többet ne említsék, a város tulajdonát képező volt Hönig-féle kert vagy a vasuti indóház mellett elterülő telek stb. Mellesleg megjegyzem, hogy az aszódi javító intézet is a vasuti indóház mellett fekszik.

tása elárulja, hogy nem közönséges benszülött. Testét fekete selyem kaftán fedi, a mely alól csikos alsó ruha látszik ki, lábán hegyes orrú piros cipő szorong. Méltóságosan sétál fel alá s szép, barna arczán is nemes méltóság tükröződik. Mélyen fekvő fekete szeme is megmegcsillan. Séta közben gyakran végig simítja szép fekete bajuszát s kissé deresedő barkóját s ha megszólal, megcsillan szép fehér fogsora.

Alattvalói, az ababde törzs az arab sivatagot lakja a Nilus völgyétől egészen a Vörös tengerig. Harezias népség, a mely a Nilus völgye lakóinak sok bajt okozott. Most békén vannak, mert rendben tartja őket hatalmas főnökjük, a ki ezért az egyiptomi kormánytól évi fizetést kap.

Érdekes, de éppen nem különös, hogy ezt az embert valahányszor mutatja magát, rajongással fogják körül az európai hölgyek.

Most is sokáig ez a szép szál ember volt az általános érdeklődés középpontja, a mint azonban kilencz óra tájban a Nilus jobb parján, kis dombon előbukkant a komombói templomrom, e felé irányult minden szem.

A domb, a melyen a templomrom roskadoz, közvetlen a Nilusból emelkedik ki, de a folyam erősen alá mosta már úgy, hogy nemsokára a szent folyam hullámaiba temetkezik majd a komombói templom is. A kik istenüket imádták benne, régen elporladtak, a kik meg most laknak körötte, azokat meg kiszorítja a kietlen sivatag, a mely innen kezdve egész a folyam ágyáig tolakodik előre, s csak itt-ott hagy a part mentén annyi helyet, a hol néhány palma húzhatja meg magát.

TÁRCZA.

Utazás Egyiptomba.

Irtá: Vitális István.

XX.

A nilusi tájkép lényegileg ma is ugyanaz, noha új vonás sem hiányzik rajta. A Nilus völgye egyre szűkebb, s itt-ott a szent folyam vize a hegyperem lábát mossa már. Ennek a hegyperemnek a saját szerű alakulása, a rétegefelek helyenkint való kibuvása és dőlése kötötte le egész nap a figyelmünket.

A hajónk az nap csak posta szolgálat végett áll meg rövid időre Matana és Ezne mellett. De az alatt a rövid idő alatt ugyancsak eltelik a fülünk kiabálással. A szó szoros értelmében megrohanják ilyenkor a község barnabőrű lakosai a hajóhidat s mindegyik igyekezik túlkiabálni a másikat. Az egyik gyöngyből összefűzött pénzeszacskóit kínálgatja, a másik palmalevélből font kosarait ajánlja, a harmadik ezukornád-kévént nyújt feléd s mind lármázik hozzá; de hát a baksiskérő suhancok fülsértő kiabálása felülszarnyalja valamennyit: ez a rettenetes ordítás fogad a hajó kikötésekor, ez bosszant az ott tartózkodás alatt, s ez kisértéltávozásokról is!

Este felé Edfu-hoz közelgünk. A horusztemplom hatalmas pilónjai már messziről látszóttak, feléjük is irányult nyomban minden látócsóval felfegyverzett szem, Edfunál is csak rövid ideig állt a hajónk s a mint újra utnak indult, kezdetét vette a nap lenyugvása. Párállan szép látvány volt ez most is. Az a csodaszép fényglória, a mely a lenyugvó napot kíséri,

nemesak a festőnek adna hangulatot, hanem bennünket is elragad. S erre a szép háttérre rajzolódik reá a Niluspart fekete alapja s a rajta nővő karesú pálmák alakja. A mikor meg elhalványul a fényglória, egymásután gyulladnak ki a fellegtelen égen a csillagok s a fényes hold bevilágítja szeliden a tájat. A hajónk egy kis nilusparti községnél horgonyt vet s ott töltjük mi is a Niluson való hajózásunk harmadik éjjelét.

Negyednap Szádeczky barátommal már 5 órakor felkeltünk, mert a kedvünkért kikötött a hajó a szilzilei történelmi hírességű kőfejtőknél. Még meglehetősen sötét volt s így lámpás mellett néztük meg ezeket a kőbányaikat s a falakon fennmaradt emlékeket, a melyek arról tanuskodnak, hogy itt fejtették a régi egyiptomiak azokat a finom szemű homokkő kockákat, a melyekből óriási méretű templomaikat építették fel. Itt kezdődik ugyanis a Nilus völgy homokkő zónája, maga a víz homokkő padok közé szorul itt, de e padok magasak és szintesek. Lámpás mellett persze nem láttuk valami jól a bánya feltárásokat, magából az anyagból azonban vágunk egy-két darabot.

A korán kelést sem bántuk meg, mert megleshattuk a nap felkelését. Szép természeti jelenség ez nagyon, s a hajón utazók közül minden reggel akad néhány csodálója. Ma különösen az Edfuban felszállt ababde főnök vonja magára a hajón utazók érdeklődését s kíváncsiságát. Itt sűtkérez ő is a napon. A hajó fedélzetén guggol, bő kaftánjával beburkolja a fejét, hogy miért csak ő maga tudja, mert sötét barna arczán nem sokat barníthat már a nap. Sokáig ül így mozdulatlanul, de a mint a nap magasabbra emelkedik égi útján, felkel Hatalmas szál ember. Már a testtar-

Hogy egy ily intézetnek városunkban leendő létesítése mennyire válna a városi gazdasági érdekek előnyére is, azt kimerítően indokolni talán felesleges.

Igy hát mindent el kellene követni, hogy az intézet itt alapíttassék és nem bírjuk elfojtani a feletti esodálkozásunkat, hogy a kormány e szándékáról Selmezbánya városa idejekorán értesítve nem lett és hogy ennek folytán a cél eléréséhez szükségelt kellő lépéseket meg sem tehetette.

Most tehát nem maradna egyéb hátra, mint hogy utólag informáltatná magát a törv. hat. bizottság a kormány ezen szándékáról és ha még nem elkésett a dolog, ez esetben kérelmeznél, hogy a felvidéki javító intézet Selmezbányán és nem Kassán, mely város nem szorult reá annyira, mint mi, létesítsék.

E célból kisebb bizottságot kellene küldeni a polgármester vezetése alatt a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez, mely bizottság a város ez iránti óhaját előadná és írásba is foglalná.

Ha már se katonaságot, sem vasutat, sem valami nagyobb hivatalt ide nem bírunk kapni, ne mulasszunk el semmit, hogy legalább e javító intézetet kapjuk meg, mely esetben a város szívesen fog átengedni ingyen egy a célnak megfelelő alkalmas telket.

Persze, hogy a szükségelt intézkedéseket felette sürgősen kellene megtenni, mert már talán így is elkéstünk.

Munkások önképző-köre Selmezen.

A Selmezbányai Hetilap múlt számában e czim alatt egy rövid közlemény jelent meg. Szerkesztő ur b. engedelmével néhány megjegyzésem volna erre vonatkozólag, mely megjegyzéseim egyúttal a selmezi munkások általános helyzetére is vonatkoznak.

Bár egy önképző-kör megalakításának tervezetéről tudomásom nincsen, magam is igen üdvösnek találnám ennek megalakítását. Sajnos azonban, magunk erőnk-ből erre képtelenek vagyunk és daczára kétszeri kísérletünknek a pártolásra hivatott tényezők indolenciáján hajótörést szenvedtünk. Igaz ugyan, hogy e részben a munkások nembánomsága is nagyban hozzájárult, de tekintetbe kell venni, hogy az általános lenézés, melyben a munkás itt részesül,* a nemtörődömség még azoknak is elvette kedvét a munkálkodástól, kik lelkesültek az eszméért. Hátrányos azon kívül a nyelvi különbség is s így egyik-másik tagnak szellemi igénye nem elégíthető ki, mert kevés lévén a tag, több nyelvű ujságot, folyóiratot stb. beszerezni — anyagilag lehetetlen.

A munkások intelligenciájára vonatkozó állítás — sajnos — jogosult. Mennyien vannak, kik még az írás-olvasással is hadilában állanak! Van ugyan Magyarországnak iskolakötelezettsége 6—12 éves korig és mégis találkoznak, kik még eme kényszeriskoláztatásnak semmi látszatával sem bírnak. E tekintetben segít némileg az iparostanoncziskola, csak hogy kevés ez még az élet harczaikhoz. Manapság az egyszerű kézműgyesség nem elegendő, az iparosnak most nemcsak szakmájában tökéletesnek kell lennie, de azonkívül kereskedőnek is. Csak így van reménye, hogy az általános nagy versen-

* Ezt általánosságban nem állíthatjuk.

Szerk.

Délután egy óra tájban mindnyájan a hajó fedélzetén voltunk, minden szem előre irányult, dél felé, mert ott kellett a távolság kódéből kibontakoznia Asszuának. A folyó vizéből kiemelkedő gránittömbök sejtetik, hogy nem lehet már messze. Csakugyan délután kettőkor megpillantjuk a pálmaligetes Elefantine szigetét, a melyet a két ágra oszlott Nilus fog közre s a jobb oldali erősebb ág keleti partján Asszuán csinos házsorát.

Az unalmasságig egyforma nilusi tájkép után élvezettel pihent meg a fáradt szem Asszuán színesebb, kedvesebb képén.

(Folyt. köv.)

Selmezbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, múlt századbéli kézirat felhasználásával.)

XI.

A nagy fáradozással kivívott eredmény gyümölcsiben azonban a jezsuiták nem soká gyönyörködhetek békén. 1679 évi április 22-én négyezer Tökölyi kuruczai közül betört Selmezbányára s ezt kifosztotta. Lehet, hogy pusztán rablási vágy hajtotta Tökölyi embereit, de az is lehet, hogy Tökölyi meg akarta torolni az előbb, 1677 táján neki meghódolt, de Wurm generalisnak ugyan ez év november 2-án Bars-Szt. Keresztnél a kuruczokon nyert győzelme után tőle elpártolt selmeziek hűllenségét. Legyen akár így, akár amugy, elég az, hogy 1679-ben, mint fennebb említettük, Balassa Szepessi Pál és Józsa nevű hadnagyait a honti bányavárosok kifosztogatására küldé, kik is azután a vett parancsnak meg is feleltek. Az éj leple

ben, melyhez a gyáripár is nagyban hozzájárult — el ne sülyedjen. Az idő folyásának gátat vetni nem lehet, a gyáripár és a gépekkel való munka még emelkedő félben van, viszont tehát a kézműipar sem maradhat régi posztóján, hanem azt a jelszót kell követnie: „haladni a korrall!“

De hogy haladhatna, ha követői a műveltség oly alacsony fokán állanak? Iparosnak — ha csak nincsen rászorulva — ma nem adja senki fiát, sőt még ijesztésnek használják a tanulóknak, ha rosszul tanul. — Az ilyen ferde nézetek szomorú következményei most láthatók. S nézzünk végig a nagyobb ipartelepeken most, midőn kifejlett „magyar“ iparunkat a külföldnek is bemutatjuk, még a legsovinisztább hazafi is kénytelen beismerni, hogy idegen felfogás alatt vagyunk, mert a munkavezetők, gépek, különféle minták, szerszámok és eszközök stb. leginkább idegen eredetűek.

Minden életpályánál, minden foglalkozásnál képzettséget követelnek; csak az iparos az egyedüli kivétel. Ott tisztán csak a mester vagy munkaadó véleménye határoz, sőt gyakran törvénytábla idő előtt is felvesznek tanonczot, kik még a kötelező iskoláztatásnak sem tettek eleget. — Az irányadó körök már belátták a baj kúforrását, s a tanoncziskola tanulmányainak befejezése nélkül tanonczokat fel nem szabadítanak. Mindez azonban kevés ahhoz, hogy más állapotokat teremtsünk. A társadalomnak is kellene hozzájárulni, a társadalomnak is kellene alkalmat adni hogy az iparospályára nemesak a szellemileg hátramaradt fiuk, hanem képzetek is lépjenek, a társadalomnak fel kell emelnie az iparost, nem pedig kerülnie mert „csak iparos“. Ilyen viszonyok között nem csoda, hogy irtózik mindenki abba a lenézett iparos osztályba lépni.

A nagyobb műveltségi fok nagyobb igényeket is szül, s ennek folytán az anyagi helyzet is nagyban javulhatna. Régi közmondás, hogy: „pénz beszél, szó csak hangzik.“ A legszebb frázis is csak üres szó, a jobb anyagi helyzet bizonyára több erőt esalna ki arra a küzdőre, a melyet iparosnak neveznek.

Ha tehát mindeme tényezők meg lesznek, akkor csak boldogulunk — talán.

Egy munkás.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Farbak István országgyűlési képviselőnk az ünnepségekhez Pannohalmára utazott s onnét két napi ilteti tartózkodásra visszatérve, Budapestre utazik. — Jezsovit Károly lyc. igazgató Körönczáról visszaérkezett. — Gyula László Budapesti jeles festő művész, volt selmezi gymn. tanár néhány napot városunkban töltött. — Telekes Béla tehetséges fiatal költőnk ez idő szerint városunkban időzik és a nemzeti színház megbízásából egy szindarabot fordít magyarrá. Mint örömmel értesülünk a tetétleni Árpádszobor leleplezési ünnepélyhez hirdetett 100 frankos pályadíjat jeles költőnk nyerte el szép ódájával melyet jövő sz. naponkban közlünk. — Tölgy Gyula dr. budapesti tanár, városunk szülöttje, rövidebb tartózkodásra ide érkezett. — Podhragya Pál prépost-plébános, Litassy János hegybányai esperes plébános és Sandrik József steffultói plébános Tatra-Füredre utaztak. — Krausz Géza városi erdőmester a város képviselőtében és Bencke Gergely akad. tanár az erdészeti kongresszushoz Budapestre utaztak.

alatt megközelíték a várost s kora hajnalban ellentálatlan rohammal bevették azt. Kard élre hányva a polgárokat, felgyújtották a kamaraházat, s ez a templommal, a kórházzal együtt leégett. A tűz, tovaterjedvén, az alsó utcát is elhamvasztotta s a szálló pernye, a sitergő lángok, a gomolygó füst között, siketen a jajveszékő lakosok könyörgései iránt, a martalócshad reggeli 8 órától esti 5 óráig rabolt. Józsa azután meg a császári ezüstöt, mintegy 1800 márkát, szekérre rakatta, s háborítlanul távozott embereivel a városból; útközben még Hodrusbányát is felperzselték.

Keserves emlékü maradt itt Selmezen; annál keserveesebb, mert még a pestis is felütötte itt fejét nyomukban.

Három éven át nyugodtan maradtak a selmeziek, de ez az idő kevés volt arra, hogy helyre hozzák a veszteségeiket.

És alig, hogy nyugalmasabb lét utáni reményeik realisabb alapot kezdének nyerni, új vészfellegek tornyosultak össze Selmezbánya fölött.

Tökölyi a Bécsesél kötöt békét, a török barátságra támaszkodva, nem tartotta szükségesnek továbbra is fenn tartani, s újra megkezdé hadműveleteit. Selmezbányát elfoglalva, a jezsuitákat kiűzi, a templomokat visszadja a lutheránus vallás híveinek.

Ekkoriban történt, hogy Daun gróf, ki egy császári csapattal Selmezet megszállva tartotta, a városból, hogy ezt megkímélje a zaklatásoktól, kivonult s a Vörös-kutnál ütött táborot. Itt Nagy Ádám, a Sztinnya-vár kapitánya, rajta ütött, legyőzte, s e viadalban Daun is elesett.

— **Hymen.** Wittich Lajos ungvári m. kir. erdész szeptember 28-án kel egybe Cseh Mariska kisasszonnyal Cseh Lajos kir. főgeológus és neje szül. Ertl Kornélia kedves leányával.

— **Eljegyzés.** Ifj. Gasparik János rajztanár, id. Gasparik János polgártársunk fia eljegyezte Jahn Jozeffin kisasszonyt, Jahn Vilmos polgártársunk kedves leányát.

— **Kinevezés.** Ifj. Gasparik János a budapesti tanárnevelő magasabb rajztanoda végzett növendéke és okleveles rajztanár, id. Gasparik János polgártársunk fia Bajára rendes tanárnak lett kinevezve. Petritschek Lajos tisztjelölt, Petritschek Tivadar selmezi bányagazgatóságiszerárnok fia, segédmérnöké lett kinevezve.

— **A Ferencz-József rend ünnepélyes átadása.** Múlt vasárnap d. e. 10 órakor e hó 23-án tüzte fel Hüttl József ministeri tanácsos és bányagazgató, igen szép beszéd kíséretében a kamaraház nagy tanácstermében a Ferencz-József rend lovagkeresztjét Platzer Jenő nyug. számtanácsos és számvevőségi főnök mellére. Ezen ünnepélyes aktusnál nagy számban jelentek meg a bányagazgatóságis tisztviselők, de ott voltak a kitüntetett „ordensbruderjei“ (rendjeltársai) közül is többen. Így Farbak István orsz. gyűl. képviselő, Schenek István dr. kir. főbányatanácsos, nyug. akad. tanár és a magyar tudományos akadémiának tagja, Sztinyai József polgármester és mások. Hüttl József ministeri tanácsos, ki a kitüntetett számtanácsossal egyszerre lépett a nagy tanácsterembe, rövid, de szép szavakkal emlékezett meg utóbbinak érdemeiről, kiemelve, hogy 45 éven keresztül híven és buzgón töltötte be hivatalát. Ekkor feltűzte a rendjelt s utána még mint jó barátjához külön is intézett néhány meleg szót, kívánva, hogy sokáig viselhesse a kitüntetést és élvezhesse a nyugalmat. Erre azután hatalmas éljenzés hangzott fel, melynek lecsillapulta után Platzer Jenő szép szavakkal köszönte meg felségesen uralkodó királyunknak (éljenzés) kegyét, melylyel őt e kitüntetésre érdemesítette, de meleg szavakkal köszönte meg az egybegyűltek ovációját és különösen Hüttl József ministeri tanácsosnak hozzá intézett szavait is és beszédjét azzal végezte, hogy a bányagazgató és az egész tisztviselői kar még sokáig működhesse felséges uralkodónc dicsőségére, édes magyar hazánk javára, a bányászal üdvére és önmaguk örömére. A lelkes éljenzés után a jelen voltak siettek az ünnepelttel kezét szoritani. — Déli egy órakor nagy ebéd volt a kamaraházban, melyet Hüttl József bányagazgató adott az új Ferencz-József rend lovag tiszteletére. Az ebédén mintegy 40-en vettek részt. Az első tosztot Hüttl József mondotta. gyönyörű szavakkal emelve poharát felséges királyunkra és az egész uralkodói családra, másod sorban az ünnepelt Platzer Jenő egészségére. Utána Farbak István szólalt fel és igen sikerülten összehasonlítva a férj és feleség közti boldog házasságot az arany és ezüst valutával Hüttl Józsefre és neje ő méltóságára emelte poharát. Felköszöntöket mondtak még Sztinyai József polgármester Hüttl ministeri tanácsosra, Urbán Antal számvizsgáló a számvevőség nevében az ünnepeltre, Jákó Gyula Hüttl József bányagazgatóra és még többen. A vendégek csak 5 óra tájban oszlottak szét a legpompásabb hangulatban.

Ez időre, most csak a kath. gymnasium történetének rövid leírása lévén czélunk, később majd visszatérünk, de annyit már most is kénytelenek voltunk felhozni, hogy a jezsuiták, s így a kath. gymnasium sorsát esetelhesük.

Végre valahára még is ütött a szabadulás órája.

1682 december 6-án visszatértek a jezsuiták, s nagy buzgalommal újra kezdték felbeszakadt művöket.

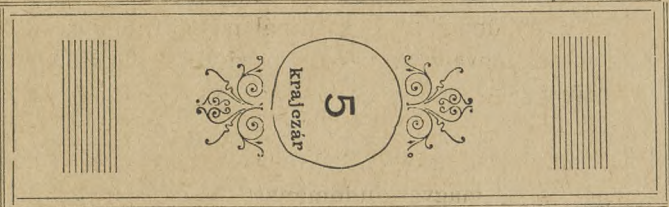
De a biztos haladás nyugodtságát csak Budavár 1686-ban történt visszavétele a töröktől adta meg nekik. Ugyan ez évben a templomra új fedelelet tettek s tornyára aranyozott keresztet tűztek fel. Akadtak pártfogók is, kik nagylekű adományokkal elősegítették haladásukat. Így 1686-ban Gubasóczy kancellár a jezsuitáknak 100 akó bort adott ajándékba s két évvel később Gallenfeld báró a xaveri szt. Ferencz tiszteletére emelt új oltárnak nevezett szentet ábrázoló, 100 rajnai forint értékű, tömör ezüstből készült szobrot ajándékozott.

A bor ajándékozás 1709-ben ismétlődött; ekkor Heister tábornok volt az az emberbarát, ki számba véve, hogy a jezsuita páterek is emberek, s így tehát nem megvetői a szőlő nemes nedvének, nekik 40 akó bort juttatott.

Ez időtől kezdve mindinkább gyarapodtak a jezsuiták földi javakban; 1716-ban III. Károly király a kath. gymnasium legalsó osztályának tanára részére 100 forint javadalmazást engedélyezett. 1722-ben a gymnasium két tanteremmel nagyobbított, 1729-ben Hellenbach báró utódaitól a jezsuiták 4000, mondd; négyezer forinton, — akkori időben igen tekintélyes pénz-

— **Dr. Reisz Gedeon** kir. közegészségügyi felügyelő mult vasárnap városunkba érkezett még pedig hivatalosan. Eddig megvizsgálta az iskolaépületeket, a csatornázást, a kórházakat, kint volt Hodruson, felső Rónán, Béalabányán és tájékozást szerez magának közegészségügyi állapotainkról, melyekről mint ezt természetesen találjuk, nem nagyon kedvezően nyilatkozik. Különösen a vízvezeték hiánya fölött nyilatkozott elítélőleg és azt a tanácsot adta, hogy a város forduljon a földművelésügyi ministeriumhoz egy ottani mérnök kiküldése iránt, ki az eddigi tervet felülvizsgálja, esetleg egy újabb tervet készítené. Hisszük, sőt meg vagyunk győződve róla, hogy a felügyelő ur itteni eljárásának üdvös eredménye lesz; csak még fel akarnók figyelmét hívni, a rossz, hamisított szeszes italokra is, melyek városunkban kétségkívül kiméretnek. E tárgyra még visszatérünk.

— **Lajos napra** a következő gratulációt kapta Jánoshegyi Wankovits Lajos takarékpénztári igazgató.

Selmezbányán 1896 évi augusztus hó 25-én
Keltétől számítva száz évig tartó boldog életet fizesse Önnek a Mindenható
jelen üdvözítő vallónál fogva hogy Ő szent Felsége legmagasabb rendelkezésére
még **Egyszerű boldog Lajos-napot ünnepelhesse!**
Értékét igaz barátságban vesszi és tegye számolásba tudósítás és megköszönés
tetésünk nélkül

Jánoshegyi Wankovits Lajos úrnak
Selmezbányán vagy ott, a hol lesz
fizesendő a Magyarok Istene által
Krausz V. G.
Elfogatón
Herrmann Adolf.
Szuika Pál.

A „Selmezbányai Hetilap“ összes olvasói nevében is örömet írja alá szintén e váltót, mint forgató és kívánja, hogy a hosszú esedékes nap után se legyen az óvatolható, hanem inkább prolongálható.

összeg! házat vettek, ezt összekapcsolták rezidenciájukkal, s ennek ezen részéből fedett folyosót építettek, mely a templom chórusára vezet. E folyosó meg van jelenleg is s a kegyesrendűek házat és a templomot kapuboltozásnak látszó ivvel köti össze a plebánia utca felett.

A jezsuiták szívós kitartásáról és hangyaszorgalmáról ez elég tanubizonyítást tesz. De miként saját megélhetésükről gondoskodtak, úgy a tanítás ügyét is buzgón karoltak fel; 1730-ban paedagogium elnevezés alatt szegény bányászgyermek számára új iskolát alapították.

Hogy e tekintetben nem egy világi pártfogó részéről is hathatósan segélyeztettek, arról megemlékeznek irataik is, melyekben különösen ki van emelve Koháry István gróf mint kegyes és bőkezű férfiú.

De nem csak magán egyének részéről élveztek a szorgalmas páterek mindenféle kedvezményeket. Úgyes maguk viselete megnyerte magas hivatalnokok jóakarátát is; így 1633-ban az akkori főkamagróf megengedi, hogy a jezsuiták a társládából 500 forintot kapjanak.

E segélyt közvetve élték el. Az oktatás terén a bányamunkás néppel érintkezvén, ennek rokonszenvét nagy mértékben megnyerték; a munkások megint a bányabírótságot nyerték meg a jezsuiták részére, s így a kettő, a munkások és bányabírótságot egyesített kérelmének engedett a főkamagróf, midőn a fent említett segélyt engedélyezte. 1739-ben a kamaragróf annyira gyébe vette a jezsuitákat, hogy hajlandó volt az udvari marának javaslatba hozni, hogy a kamara fizesse

— **Szt. István ünnepét** folyó hó 20-án a szokottnál nagyobb fényvel ülte meg városunk ez idén. A házak fel voltak lobogóva, s több, mint 1300 bányamunkás vonult ki Jákó Gyula bányatiszt fővezetése alatt zeneszóval ez ünnep alkalmából. Selmezbányai összes hivatalai képviselve voltak a díszmenetben s az utcákon eddig ritkán látott élénkség volt észlelhető. A nagybaldogasszonyról nevezett templomban tartott fényes isteni tisztelet után; Borovszky káplán igen szép egyházi beszédet tartott. De a mit különösen ki kell emelnünk, ez az, hogy ez idén Hodrusbányára is megülte Szt. István ünnepét s az ottani ev. lelkész Adamovits Samu hazafias irányú gyönyörű szép lelkes beszédet mondott. Bár mindenütt követnék e szép példát!

— **Eltűnt.** E czim alatt a „Honti Lapok“ és a „Selmezbányai Híradó“ közölte, hogy Rappensberger Jánosné a hegybányai Miksa-tárnára július 26-án ebédet vivén férjének, nyomtalanul eltűnt, az illetékes hatóság körözött. — Miután Miksa-akna városunk területéhez tartozik és ezen nő titokteljes eltűnéséről mi is értesítve lettünk, de egészen más formában, a hír vétele után a dolog mibenlétét alaposan kikutattuk és az eredményről, mely valóban elszomorító, következőleg számolunk be: Rappensberger Jánosné az utóbbi időben az elmebetegség tünetei mind erősebben mutatkoztak. Eltűnésének és illetve elhalálzásának esetét a szerencsétlen nő férje, előttünk így mondotta el: Julius 19-én reggel 9 órakor a feleségem hazulról eltávozott és Mária-aknára ment és hogy, hogy került onnét Hodrusbányára és innen Zsarnóczára azt nem tudom. Midőn egy egész héten át kerestettem, Sebekné nevezetű asszonytól hallottam, hogy elmeháborodott feleségem egy ingben kóborolva találtatott a zsarnóczai vásáron, honnét Hodrusbányára vitték és itt Zahurek hodrusi rendőr éjjelen át zárva tartotta. Másnap reggel a nevezett rendőr a szerencsétlen asszonyt az országúton Selmezbánya felé kísérte. Utközben egy szekérral találkozott, mely elé dobta magát elmeháborodott nőm úgy, hogy a szekér egy jó darabra tova hurzolla és mire azt sikerült megállítani, a szegény asszony össze-vissza volt zuzva, a fogai ki voltak törve és a fején egy nagy seb tátongott. Ily állapotban hozták őt a selmezi kórházba. Itt nyomban felkerestem és elborzadtam állapotán. Hegybányára haza sietve tüstént dr. Faller Gusztáv orvos úrhoz fordultam s miután ő kijelentette, hogy szerencsétlen feleségemet haza szállíthatom, azt meg is tettem. A szegény asszony egy heti irtózatoss szenvedés után augusztus hó 11-én kiszendvedt. — Mi csak azt kérdezzük, micsoda állapotok lehetnek azok, melyek megtűrhetik, hogy egy elmeháborodott nő, ingben, mezitláb bolyonghasson nyolcz napon keresztül, pláne vásáron is és egy rendőr fedezete mellett megtörténhessék az, hogy egy szekér által elhurczoltassék és sírhalmas hústömeggé csonkítottassék. Tudjuk, hogy erre kellő választ nem kapunk.

— **Rendőri hírek.** Lopás. Hamari Miklósné padlásáról a mult napokban 20 forint érc ruhaneműt loptak el. A felt. elkövetésével egy olt rövid ideig szolgált eselődleány van alaposan gyanúsítva. — Száj és körömfájás. A mily örömdetes tény az, hogy a sertésvész városunk területén teljesen megszűnt, épp oly elszomorító, hogy a száj és körömfájás újból behurczoltatott. G. mészáros mester a garam-szt.-kereszt, vásáron vásárolt hat db marhát és ezeket Lupták Kubo Pál majorosnál hagyta legelőben. A marhákon csakhamar kitört a száj és körömfájás és megmérte-lyezte Lupták marhát is úgy, hogy most több mint 10 db marha szenved a majorságon e betegség-

meg a társépénztárnak azt a kétezer forintot, melylyel a jezsuiták oda tartoztak, s ezen felül még ezer forintot ajándékozzon nekik az új residentia teljes kiépítéséhez.

Hogy e kedvező alkalmat nem szalasztották el a jezsuiták, az természetes. Csendes működéssel csakugyan elérték azt, hogy 1749. augusztus 10-én a bányamunkások okiratot állítottak ki, mely szerint a kétezer forintnyi tartozást elengedik a jezsuitáknak. Ez okmányt 56-an irták alá.

Midőn már minden téren szilárd helyzetük volt, akkor érte el őket a legnagyobb csapás: feloszlatásuk.

A tanítást és lelkipásztorkodást azért a secularizált jezsuiták tovább folytatták 1776 évig, midőn a tanítézetet a kegyesrendiek vették át s ez időtől 1776. november 11-étől mai napig vezeték azt. A kegyesrendi tanárok tanítási rendszerükben a jezsuitákat követték; megemlítjük itt, hogy az 1778 év végén a VI. osztályú gymnásium V. osztályúvá lett; a 1809/10 tanévben megint VI. osztályúvá 1850. évig; ez évben VIII. osztályú gymnásiummá emelték az intézetet, s ilyennek maradt 1860-tg. Ez évben IV. osztályú gymnásiumot csináltak belőle, míg 1861-ben ismét VI. osztályú lett s az maradt mai napig. Az előadási nyelv 1845-ig latin volt; de már 1784. november havától kezdve az I. osztályba behozatott a német nyelv mint kötelező tangyárgy, s azután fokozatosan a többi osztályba is. 1807/8-ban Benyák József, a szépművészetek és bölcészet tudora volt első, ki a gymnásiumban a magyar nyelvet is előadta. Első tanórájában a tanulókhöz lelkes magyar beszédet tartott, mely nyomtatásban is megjelent. Az 1845-évben tanítási nyelvül a magyar lett használva, melyet azonban

ben. Az óvó intézkedések szigoruan foganatosítottak. — A baromfi féléknek összekötözött állapotban fejjel lefelé való cipelését egy régebbi keletűi ministeri rendelet szigoruan tiltja. Rendőrségünk tapasztalva, hogy ezen állatkinzó, rossz szokásról közönségünk nagyobb része elszokni nem tud, szigoruan fogja ezentúl a fentebb említett rendelet meghagyását foganatosítani és az ellene vétők büntetéssel fognak sújtani. Figyelmeztetjük tehát erre t. közönségünket. — Gyanusz halálózás. Ernek József, Károly-aknai vajúrt 1896. évi augusztus 24-én d. e. a kórházba hozták eszméletlen állapotban. Az nap reggel még mint egészséges ember a bányába dolgozta ment. Mi történt vele munkaközben, nem tudatik. Elég az hozzá, tegnapi reggel 2—3 óra közt a kórházban tüdő vizenyő tünetei között meghalt. Kivánatos volna a halál okát bonczolás által megállapítani, esetleg a baj keletkezésének okát kutatni.

Különfélék.

— **Táncztanítás.** Guttman Samu táncztanító, ki már 9-ik éve oktatja a tánczot városunkban, táncztanítási tanfolyamot nyit szeptember hó első napjaiban.

— **Milleninumi ünnepély Bakabányán.** Augusztus 23-án, vasárnap már a helység külseje is elárulta, hogy lakossága nevezetes ünnepet ül, a melyen érzelmeit kifejezni s a haza iránti kötelességeit leróni készült. A házak nagy része zászlódsízt öltött; a templomokhoz vezető utak szélein s a főtéren felállított fenyőfácskák illatukkal a legszebb fenyves képét varázsolták a szemléelő elé s a mi fő, az idő is meglehetősen kedvezett. — A vendégek fogadására délelőtt 9 órakor kivonult a lakosság nagyobb része, fehér ruhás lányok és tüzoltók sorfalat képezve, a kik közül Czibulka János alparancsnok és Krajcs Mihály kürtös mellére ekkor tűzte az arany érdemjelt, szép beszéd kíséretében, Czizlan Gyula főparancsnok, 10 évi buzgó működésükért.

9 óra után érkeztek meg a vendégek, a kik között ott volt Hontmege törv. hatósága részéről: Czibulya László, alispán, a főispán képviselőjében, kit hivatali teendői gátoltak a megjelenésben, br. Nyáry Béla, orsz. képviselő, Santa Béla, árvászéki úrnök, Totovics Kálmán, főszámvevő, Kovács S. Endre, főorvos, Marek Károly, közp. főtisztviselő; Selmezbánya képviselőjében: Heinecz Hugó, v. ügyész, Krausz Géza, erdőmester, Chauer Ottó, v. pénztáros, Dessewffy Aurél, aljárásbíró, Marschalko Gyula, kereskedő. — Bából: dr. Podhorszky László, főtisztviselő, dr. Rosenfeld Zsigmond, tb. főorvos, Kiszely János, jegyző; Ipolygás előjárósága részéről: Herezec Vince, jegyző; br. Billot Henrik Dalmadról, Toldy Zsigmond, földbíró, Zsemberről, Fuksz János ev. lelkész és még számosan a környékbéli helységekből.

Féltizkor a menet, melynek soráiban csillogott a sok fényes díszmagyar viselet, a rom. k. templomba vonult istenitiszteletre, a hol különösen Kyncezel Jenő tanító és Kyncezel Irma k. a. szolaja volt elismerésre méltó; tizenegy órakor pedig, az ev. templomba, a hol Bujna Márton, lelkész, mondott, az alkalomnak megfelelő beszédet. Délután 1 órakor volt a közgyűlés, a melyet Czibulya László, alispán szép beszéddel nyitott meg, utalva a nap magasztos voltára, hazaszeretetre összetartásra buzdítva a jelenvoltagekat. Beszédét, valamint a megjelenteknek neveit jegyzőkönyvben örökítették meg. Két órakor kezdődött a 120 teritékes ebéd az e czélra emelt, fenyőgalyakkal és jelvényekkel díszített csarnokban, a melynél az első toasztot az alispán mondta Ő Felségére és az uralkodóház összes tagjaira, majd dr. Podhorszky László a távol levő főispánra; Czizlan Gyula az alispánra; Heinecz Hugó dr. Podhorszky L. főbíróra és az előjáróságra; dr. Podhorszky L. Selmezbánya város küldöttségére; Korvalovszky János Magyarország boldogságára; Dessewffy Aurél az alispán családjára; Valasek János Czizlan Gyula bíróra; Marschalko Gyula a bakabányai helygyekre, Veigel Samu a polgárookra stb. mondott felköszöntőt. A banket folyamán Czizlan Gyula bíró felolvasta Leslyánszky S. m. tanácsos üdvözítő levelelét.

később a német szoritott ki, hála az égnek nem sok időre. A hazafias irány ezentul megmaradt, s a tanuló-ság magyar szellemének fejlesztéséhez nem csekély mértékben hozzájárult az 1869/70 tanévben létesült ifjusági magyar önképző kör s az ugyanez évben létrejött magyar ifjusági könyvtár, melyre Boltizsár József selmezi prépost-plebános és esperes 50 forintot adományozott. A könyvtár azóta szépen gyarapodott s 1895. év végével 1491. darabot számlált 1666. forint értékben. Mint igen üdvös intézményt föl kell még említenünk az 1879. évben alakult tápintézetet, alumnumot, melyre 1881-ben aláírás utján 8400 forint gyűlt egybe.

A kath. iskoláról szólván, mely a selmezi kath. hívők sorsával mintegy lépést tart, felemlítjük itt, hogy ne kelljen még egyszer arra visszatérünk, hogy 1782-ig a kegyesrendiek végezték el itt Selmezen a lelkipásztor teendőit is. 1782-ben végre Selmezbányai világi papokat is kapott, kik a plebániát átvették. Az első plebános Neander J. volt, kit rövid élte után Kheller György követett, ki néhány év mulva Ladnikon prépost, 1807-ben az esztergomi érsekségnél kanonok lett. Khellert Selmezen mint plebános Jaruga Jakab követte. Nem tudjuk szükségesnek a plebánosok névsorát a legújabb időkig felsorolni, hiszen szerény soraink feladata nem kimerítő történelem; csak vázlat akar ez lenni, mely a mult idők emlékeit igekezik az utókor számára megőrizni.

(Folyt. köv)

Ezután kezdetét vette a népünnepély; Veigel Samu, áll. tanító és Czizlan Gyula közs. biró, nagy lelkesedéssel előadott beszédekben — az előbbi magyar, az utóbbi pedig tót nyelven — rövid visszapillantást vetettek a haza ezredéves multjára, majd vázolja a helység fejlődését a haladás egyedüli feltételeit az összetartásban látták; miből kifolyólag felhívták a népet együttműködésre, ne engedjen a csábításnak, a minék a község népe gyakran ki van téve. — Majd az alispán is egy tót beszédet intézett a néphez. E beszédek végeztével sátorokba gyűlt a közönség, a hol megkezdődött az ingyen sör és bor kimerés, míg egy másik részét a hegedű hangjai táncra buzdították; fiatal, öreg járta is vidáman fesztelenül és virradtig folyt a zene, a multság, közben fényes tűzijátékkal. És ezzel az ünnepély véget ért szép emléket hagyva maga után, melyet nemcsak a lakosság szerzett, de a kedves vendégek is bizonyára magukkal vittek! Králik Samu.

— **Lövészet.** A múlt vasárnap Ollik-féle emléklövészet elég szép eredménnyel járt. 513 lővés eset 686 körgésszel; 2 szög és 20 négyes is volt. Az első díjat Seidel Agoston szöglővéssre, a 2-ikat Fiedler Gyula négyesre, a 3-ikat Fribert Ferencz szintén négyesre nyerték el. Mély lövéseket lőttek: Seidel Agoston 2 szög és 2 négyes, Fiedler Gyula 5 négyes, Belházy Gyula 6 és Fribert Ferencz 7 négyest.

— **Pályázat.** A budapesti Hivatalos Közlöny pályázatot hirdet bányász és erdész akademiánkon megüresedett tanársegédi állásra. A pályázati határidő f. évi szeptember 15-én jár le.

— **Pósta.** Az ezredéves orsz. kiállítás alkalmából a magyar posta oly 2 kros (külföldi forgalomra 5 kros) levelező-lapokat bocsátott forgalomba, melyek az írásbeli közlésre szánt oldalon képekkel vannak ellátva. E képek részint az ezredéves kiállításból, részint a magyar történetből vették, részint pedig a magyar korona államterületének egyes tájképeit és a főváros egyes középületeit tüntetik fel. Jelenleg a következő képekkel ellátott levelező-lapok kaphatók: 1. Budapesti színházak. 2. Arpád a vezérrel. 3. Ferencz József-ter és az Akadémia. 4. Pozsony, Dévény. 5. Nemzeti múzeum. 6. Visegrád, Esztergom. 7. Az ezredéves orsz. kiállítás történelmi főcsoportjának épületei. 8. Szt. Istvánnapi körmenet. 9. Moriamur pro rege nostro Maria Theresia. 10. Ferencz József király koronázása. 11. Hunyadi János. 12. Rákóczy Ferencz bevonulása Munkácsra. 13. Fiumei kikötő. 14. Ezredéves orsz. kiállítás: Magyar-utca és a templom. 15. Herkules-fürdő. 16. A régi magyar vallásból a táltos. 17. Aratási jelenet Nógrádvármegyében. 18. Ezredéves orsz. kiállítás: 1. főbejárat. 11. főbejárat. 19. Budapest: Műcsarnok. 20. Ezredéves orsz. kiállítás: Iparcsarnok. 21. Az új országház. 22. Beczkó, Trencsén, Sztrecsnó. Legközelebb még a következő képekkel ellátott levelező-lapok bocsátatnak forgalomba: 1. Balaton vidéke. 2. Ezredéves orsz. kiállítás: a „Renaissance”-udvar. 3. Szt. Asztrik átnyujtja a koronát Szt. Istránnak. 4. Mátyás királyllyá való kikiáltása. 5. Nagy Lajos. 6. Huszártoborzó. 7. Ezredéves orsz. kiállítás: a közlekedési csarnok és a gépcsarnok. 8. Budavár látképe.

Hirdetések.

Táncztanítási jelentés!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. évi szeptember hó elején

táncztanítási tanfolyamot

nyitok. A tanfolyam tárgyát divatos társadalmi és műtánczok — ugymint, az ifjuság testi kiképzésének alapfeltéte, ideértve: a helyes állás, járás és testmozgás tanítását is, — képezendik.

Bővebbet falragasz által.

A n. é. közönség becses pártfogását ez idén is kérve, maradok kiváló tisztelettel

Guttman Samu
táncztanító.

Beregszászi

jó csemege szőlőt,

(saját termés) 5 kgrknt kosarakban 1 frt. 80 kr. utánvél mellett póstával bérmentve

bármelyik pósta hivatalhoz szállít
ifj. Mauskopf Samu.

Beregszász.

Sürgönyezim: ifj. Mauskopf, Beregszász.

1896. évi 2008. sz.

Zabszállítási hirdetmény.

A szélaknai m. k. bányahivatalnál 1896/97. évre 1800 hektoliter jó minőségű zab szükségeltetvén, felhívhatnak a szállítási vállalkozók, hogy 50 kros bélyeggel és egy kilogramm zab mustrával ellátott írásbeli lepecsételt ajánlataikat f. évi szeptember 30. délután 5 óráig ezen kir. bányahivatalnál nyújtsák be.

Szállítási feltételek:

1. Hogy a hektoliterekben helyt Szélaknán kikötött ár a zab súlyának megnevezése mellett betűkkel és számokkal kitüntetve legyen és követeltetik, hogy a zab hektoliterenként 44—46 kg. súlylyal birjon.

2. Biztosítékul a felajánlott érték 10%-a készben vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlat-hoz csatolandó, mely biztosíték az ajánlat elfogadása esetén a szállítás kifogástalan teljesítése után vissza fog szolgáltatni.

3. Oly zab, mely nem bir a kívánt és a vállalkozó által felajánlott súlylyal, vagy mely minőségére nézve az átvévo bizottság által bármely okból kifogásoltatnék, átvétetni nem fog.

4. Köteles vállalkozó az általa felajánlott zab mennyiségét legkésőbb folyó évi október-hó végéig hiány nélkül a szélaknai raktárba beszállítani.

5. Ajánlatok kisebb zabmennyiségre is fogadtatnak el, ha azok a fentebbi feltételeknek megfelelnek.

6. Végre a selmeczbányai m. kir. bányagazgató ajánlatok közül bármelyikét tetszése szerint elfogad-hassa, esetleg valamennyi ajánlatot vissza utasíthasson.

Szélaknán, 1896. évi augusztus hó 21-én

M. kir. bányahivatal.

Egy 3 szoba, konyha, éléskamra és hozzátartozókból álló első emeleti lakás a Körös (Kalich)-féle házban október 1-től kezdve bérbeadó 200 frt bérért. Bővebbet meg tudhatni Schmidt Ferencz takarékpénztári pénztárnoknál.

A „Selmeczbányai Hetilap”

SELMECZ- ÉS VIDÉKI

MILLENNIUM-KALAUZUS.

A millennárius év alkalmából a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlatnak az alanti cégtulajdonosok üzletei:

Ács J.

A Hungaria szálló bérője. Gyönyörűen berendezett szálloda 20 vendégszobával; étterem és kávéház a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezve. Kitiünó ételek, jó természetes borok, vihenyi acél- és kőbányai Dreher féle sör. Figyelmes kiszolgálás. Zóna villásreggelik 6 és 8 krétt.

Backer Alajos

fényképezési műterme és ásvány árudája saját házában.

Barth Antal

hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező u. n. Fleming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesáru, zsír, szalonna, tepertő, virsli, sertésbűs stb. stb. a legkitiünóbb minőségben és jutányos árak mellett.

Baumerth Gyula

a Deák-Ferencz utcában, Baumerth-féle házban lévő fűszerkereskedése.

Bock János

vendéglője Szklenón. Kitiünó ételek, természetes jó borok, palaczk- és friss hordósör, előzékeny kiszolgálás. Jutányos árak. A Szklenó fürdőbe kirándulóknak különösen ajánljuk a vendéglőt.

Bogya János

a Szi-Háromság téren lévő étterme, melyben kitiünó ételek, természetes jó borok, valamint kőbányai- és vihenyi acélsör szolgáltatnak fel. A helyiség szép és tágas és a kiszolgálás kifogástalan. A városi előkelő közönség gyűlőhelye

Bukovics István

a Murgács-féle házban lévő vendéglője és mézárósi üzlete, hol természetes jó bor és kitiünó minőségű hús kapható.

Csiba István

vasárnap-kereskedése. Különösen agyag-kályha, varrógép, érc-koporsó stb. raktára. Alapított 1840-ben.

Csernák György

czipészüzlete a Rózsá-utczába vezető lépcsők melletti saját bolti helyiségében 223/III. Minden-nemű gyermek-, férfi- és női czipők mérték után divatos és tartós kivitelben, jutányos árakon készíttetnek. Javítások is elfogadtatnak.

Cserny József

a régi városbáz épületében lévő szabóüzlete, a legdivatosabb kelmékkel dúsán felszerelt szövetraktár. Mindennemű férfi, gyermek, disz- és egyenruhák gyorsan jutányosan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Daubner János

a központi acélsör forráshoz címzett vendéglője az apaczazárda melletti Ertl-féle házban. Mindig frissen csapolt vihenyi, kőbányai sör, természetes jó bor, üzletes ételek, előzékeny kiszolgálás.

Fizély Károly

műlakatos üzlete saját házában. Alapított 1842-ben Fizély Mátyás által. Az üzlet 1873-ban ment át a jelenlegi tulajdonos birtokába. — Ajánlja ezenfelül a kertjében lévő télen-nyáron igénybe vehető meleg kádfürdőt, valamint a nyári idényre szabad uszodáját.

Friberth Ferencz

a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben diszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos árakon készíttetnek.

Gasparik János

a takarékpénztár épületében lévő czipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekek czipők raktáron tartva dús választékban készen kaphatók.

Greguss Antal

sütőháza és a főtéren lévő bolti helyisége, melyben különféle sütemények, finom mandolás kétszersültök stb. kaphatók.

Gyurkovics András

a főtéren lévő vendéglője, hol üzletes ételek, természetes, finom, ó és új borok, mindig frissen csapolt sör, spiritus, különféle szeszes italok, rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb. kaphatók.

Gyerk testvérek

az Akadémia utcában, Schoszta-féle házban lévő szabó és czipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromtább módon lesz itt ellátva kész és mérték után készült szabó és czipész árukkal.

Joerges Á. özv. és fia

Könyvkereskedése: ajánkozik minden néven nevezhető könyv gyors beszerzésére bolti áron. — **Írószekereskedése:** el van látva jó minőségű írószerezrel, és papírral olesó árak mellett. — **Könyvnyomdája:** minden a szakba vágó munkát gyorsan, pontosan és csinál készit olesó áron. Ujában budapesti incidenz-szedő alkalmazásban. — **Alkalmi ajándék:** Selmecei album 24 fénynyomtat. cartonon dobozban; ára 1 frt 60 kr. Alapított 1857-ben.

Jahn Vilmos

szat-üzlete a főtéren lévő saját házában. Dús választékban felszerelt szövetraktár. Férfi, gyermek és egyenruhák, valamint diszmagyar öltönyök gyorsan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Kachelmann-féle

kitiünó minőségű vihenyi acélsör. Minden vendéglőben kapható.

Kachelmann Gáspár

a Szent-Háromságtéren saját házában lévő épület és butor-asztalos műhelye. Nagy, dús választékú butorraktára.

Krause József

templomberendezési műterme Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stýlnemben a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából a legfinomabb festve és aranyozva.

Langauer József

a terasszon lévő nagy czipő-áruház, dús választékban felszerelve mindennemű női, férfi és gyermek kész czipő-árukkal. Mérték után a legújabb divatu czipők gyorsan, jutányosan és tartós kivitelben készíttetnek.

Liptay László

a terasszon lévő nagy üveg áruház rendkívüli, dús választékban felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, chinacziüst, nippes stb. áru valóban érdemesek a megtekintésre.

Markus M.

ezukrázata, alapított 1830. évben

Marschalkó Gyula

a terasszon lévő fűszerkereskedése és nagy bór-, norinbergi stb. áruház. Alapított 1860-ban.

Matz Ferencz

a főtéren lévő, legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezett fodrász-terme.

Ochsendung Ignác

a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Oszvaldt Gusztáv

Szt-Háromságtéren saját házában lévő sütőháza. Alapított 1807 évben (alapító: Oszvaldt Samu).

Pleva József-féle

czipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész czipő-raktár. Női-, férfi- és gyermek-czipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek

Róth Bódog

a Mihalik-féle házban lévő vendéglője. Különösen ajánlja kitiünó konyháját, természetes, finom borait, mindig frissen csapolt sörét, kellemes, nyári kerti helyiségét, melyben egy tekepálya is áll a t. vendégek rendelkezésére. Előzékeny kiszolgálás.

Suhaj Péter

a Rózsá-utczába vezető lépcsők melletti üzleti házban lévő szabó-üzlete, dús választékú, szövetraktára. Készit gyorsan ponto-

san és tartósan a legdivatosabb fazon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

Steiner Ignác

Hodruson lévő fűszerkereskedése, melyben spiritus, különféle szeszes itelok (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb.) a legjobb minőségben méretnek ki.

Özv. Till Dénesné

a Szőlő szállodával szemben lévő vendéglője, melyben kitiünó, jó minőségű fehér és vörös borok méretnek s naponként frissen csapolt sör kapható.

Tuschl Gusztáv

az alsó gyógytár mögötti ezukráz üzlete. Kitiünó sütemények, kávéház italok, nyáron mindennap frissen készült fagyalt, különféle ezukor emléktárgyak stb. kaphatók. A t. vendégek részére több napi és heti lap áll rendelkezésre.

Urgina Antal

a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kitiünó minőségű zsír, szalonna, tepertő, sódar, mindig friss sertésbűs, jó virsli stb. kapható.

özv. Visnyovszky Dánielné

sütőüzlete az Osovszky-utczában lévő Chauer-féle házban (alapított 1864. évben) Kapható mindennap kétszer friss, kitiünó sütemény, kétféle kenyér stb.

Veisz Ignác

a Deák-utczában, saját házában lévő fűszer, bór, norinbergi liszt, stb kereskedése és áruház. Ugyanitt bármely pereczben csinos bérkosok kaphatók.

Velics György

a Deák-Ferencz utcában, saját házában lévő mézkalásos üzlete.

özv. Vnueskó Ferenczné

a „Kék Szöllőhöz címzett” nagy szállodája. Száraz, szépen bútorozott szobák, olesó árak, előzékeny kiszolgálás, az étteremben kitiünó ételek és italok.